

Vanliga frågor och svar

Här har vi samlat frågor och svar från digitala frågestunder om utlysningen "Kraftsamling för ökat nyttiggörande av hälsodata" under april och maj 2022.

Frågor om systemdemonstratorer inom hälsodata

Fråga: Vad menar ni med hälsodata? Är det bara data från sjukvården? Kommunerna har information som handlar om hälsa. Måste det vara "sjukhustungt"?

Svar: Nej, det finns inte någon begränsning till data från just hälso- och sjukvården. I [utlysningstexten](#) står det att "Med hälsodata avses olika typer av hälsorelaterade data, från biologiska data till data om levnadsvanor, vårdåtgärder, sociala faktorer, miljöfaktorer med mera".

Fråga: Varifrån kommer begreppet systemdemonstrator ursprungligen?

Svar: Det har växt fram som ett nytt sätt för att demonstrera innovation på systemnivå. En förebild har varit Climate KICs arbete med så kallade "Deep demonstrators", där de försöker åstadkomma systemförändring genom storskaliga projekt. Enligt utlysningstexten är syftet med en systemdemonstrator "...att åstadkomma en hållbar systemomställning. En systemdemonstrator visar vägen för – demonstrerar – hur en kombination av strategiskt utvalda innovativa lösningar med hög mognadsgrad tillsammans kan förändra ett system".

Fråga: Vad är den tänkta skalan för systemet? Vad menas med storskalig?

Svar: Enligt utlysningstexten så räknar Vinnova med att en systemdemonstrator är en "storskalig, långsiktig och ambitiös satsning med målsättningen att kunskap och lösningar i förlängningen skalas upp och sprids nationellt och/eller internationellt". Då behövs ett systemperspektiv med en bredd av aktörer och möjlighet att kunna skala upp.

Fråga: Finns det något krav på volym när det gäller exempelvis antal patienter eller testpersoner?

Svar: Nej, det beror på vad systemdemonstratorn handlar om, men de ska vara ambitiösa och skalbara nationellt och/eller internationellt.

Fråga: Vi har ett initiativ där vi försöker få innovatörer att kunna använda ett innovationssystem med en plattform, användning av hälsodata, forskning osv. Kan det vara en systemdemonstrator?

Svar: En systemdemonstrator ska utveckla och texta skalbara lösningar för förbättrade hälsoutfall och bred samhällsnytta, så om ni kan demonstrera en sådan lösning kring hälsodata i verklig miljö så går det bra. Däremot är inte en innovationsplattform i sig någon systemdemonstrator i denna utlysning.

En systemdemonstrator ska utformas och genomföras med tydliga målsättningar, leveranser och ett systemperspektiv som adresserar följande fem dimensioner: 1. Teknik, produkter och processer, 2. Affärsmodeller, investeringar och upphandling, 3. Policy och regelverk, 4. Beteende, kultur och värderingar, 5. Infrastruktur.

Fråga: Det är stort att ändra på ett helt system – till exempel ur leverantörsperspektivet – är projektet kopplat till regulatoriska myndigheter?

Svar: Ja, det är svårt att ändra på hela system. Vi hoppas att å ena sidan kunna visa på vilka lösningar som faktiskt går att göra idag inom nuvarande lagrum – å andra sidan kan systemdemonstratorerna bidra till och påvisa behoven av förändring av reglerna. Vi hoppas också att myndigheter kommer att bidra i systemdemonstratorerna.

Frågor om aktörer

Fråga: Hur kan vi jacka ihop oss med andra aktörer och ”bygga pussel” och jobba tillsammans och verkligen få ”spaden i jorden”?

Svar: Inom ramen för denna utlysning om ”förberedelseprojekt” är tanken att ge möjlighet till att just arbeta med exempelvis dessa frågor som förberedelse för en fullskalig demonstrator. Det är ett krav från Vinnova att relevanta aktörer samarbetar för att demonstrera och utveckla lösningar. Vinnova kommer också bidra till att stötta aktörer i att nätverka med varandra.

Fråga: Behovsägare – vad är det? Är det kommunen exempelvis, eller äldre? Kan regionen vara behovsägare?

Svar. En behovsägare har ett tydligt behov av systemförändringen. En systemdemonstrator karaktäriseras av att en eller flera behovsägare driver utvecklingen tillsammans. För att söka i denna utlysning behövs minst en behovsägare i form av en aktör från hälso- och sjukvård och/eller omsorg, till exempel en kommun eller region eller en privat aktör.

Fråga: Kan det vara både en offentlig och en privat aktör inom hälso- och sjukvården/omsorgen?

Svar: Ja.

Fråga: Inkluderas socialtjänstens alla verksamhetsområden i ”omsorg”?

Svar: Ja.

Fråga: Kan en region representera hälso- och sjukvården i ett projekt?

Svar: Ja.

Fråga: Kan vi tolka utlysningen som ett sätt att identifiera och hantera utmaningar för implementering?

Svar: Ja det stämmer. Förberedelseprojektet ska ge möjlighet att planera, mobilisera och analysera riskerna inför en tänkt systemdemonstrator.

Fråga: Ska intresseanmälan bifogas i ansökan, eller görs detta självständigt och Vinnova kopplar ihop dessa organisationer till passande ansökan/projekt?

Svar: Intresseanmälningsbilagan är ett alternativ för de som vill tydliggöra engagemang från aktörer som inte är med som projektparter i själva förberedelseprojektet. Intresseanmälningsbilagan laddas upp på Vinnovas intressentportal i samband med ansökan. Inför ansökan erbjuder Vinnova workshops för nätverkande för de som önskar få kontakt med andra aktörer.

Fråga: Kan en och samma organisation stå med på intresseanmälningsbilagor i flera olika ansökningar?

Svar: Ja, det finns inget formellt hinder.

Fråga: Konstellationerna kan komma att ändras över tid – hur rigida är Vinnova i den här utlysningen?

Svar: Det går att lägga till nya projektparter över tid, både i förberedelseprojekt och i själva systemdemonstratorn.

Frågor om finansiering**Fråga: Hur ser kraven på medfinansiering ut?**

Svar: Icke ekonomiska verksamheter kan söka 100%. Organisationer som bedriver ekonomisk verksamhet kan söka mellan 50–70% beroende på storlek. Bidrag kommer också att beviljas som stöd av mindre betydelse (de minimis-stöd) dvs 100%. Företag som söker ”Stöd av mindre betydelse” måste med ansökan bifoga ett intyg att man uppfyller kraven för detta. Läs mer i [utlysningstexten](#) för förberedelseprojekt och i de [Vinnovas allmänna villkor för bidrag](#).

Fråga: Medfinansiering – är det 50% medfinansiering som krävs?

Svar: Nej, i denna utlysning har vi inget generellt krav på medfinansiering på projektnivå. Vinnova följer reglerna om statsstöd. För att ta reda på vad som gäller just ert projekt läs mer i [utlysningstexten](#) och i [Vinnovas allmänna villkor för bidrag](#).

Fråga: Hur mycket finansiering kommer man få i nästa steg för själva systemdemonstratorn – det är stor skillnad på 5-10 miljoner när man ska planera.

Svar: I nuläget planeras att projekten som beviljas medel i systemdemonstratorutlysningen, totalt kommer att dela på cirka 50 miljoner kronor fram till år 2026. Det är inte beslutat om det blir en eller två systemdemonstratorer.

Fråga: Kan utländska företag söka?

Svar: Internationella parter kan bidra till projektet men endast organisationer som har filial eller driftställe i Sverige kan finansieras av Vinnova. Läs mer i [Vinnovas allmänna villkor för bidrag](#).

Fråga: Vilka kostnader är tillåtna att ta upp i samband med en workshop?

Svar: Om projektet arrangerar en workshop är det tillåtet att ta upp kostnader för lokal, mat/fika med mera som är nödvändiga för att workshopen ska kunna genomföras.

Fråga: Är det ok att betala resan för en organisation som ej är projektdeltagare för att denne ska medverka på workshop?

Ja, denna kostnad kan ligga inom projektets resebudget, kostnaden ska vara skälig.

Obs! Resekostnader i projekt ska också tas upp och redovisas under övriga direkta kostnader. Resor ska begränsas till sådana som är nödvändiga för att genomföra projektet och där det är möjligt ska s.k. resefria (digitala) möten prioriteras. Möten bör planeras klimatsmart och i möjligaste mån ska resor göras med miljövänligt transportsätt. Som huvudregel gäller att projektdeltagare ska följa den egna organisationens mötes- och resepolicy. Även övriga policys och riktlinjer ska följas och generellt gäller att hänsyn ska tas till aktivitetens miljö- och klimatpåverkan

Fråga: Räknas patientorganisationer som idéburen sektor?

Ja, dock är det bra att veta att även om organisationen definieras som idéburen sektor kan den bedriva ekonomisk verksamhet och om organisationen vill söka 100 % bidrag kan man lämna in intyg om så kallet "de minimis". Viktigt att den bifogas till ansökan vid ansökningstillfället. Läs mer här: [Regler för bidrag | Statligt stöd till ekonomisk verksamhet | Vinnova](#)

Reglerna om statligt stöd gäller endast om bidragsmottagaren är ett företag. I reglerna definieras företag som organisationer som bedriver ekonomisk verksamhet. Definitionen är alltså inte beroende av företagets rättsliga ställning eller hur företaget finansierats.

EU-domstolen har slagit fast att all verksamhet som går ut på att erbjuda varor och tjänster på en marknad utgör ekonomisk verksamhet. Det är alltså inte företagets form, vinstsyfte, ägare, ersättningar eller medlemsavgifter som är avgörande. Det betyder att även icke-vinstdrivande organisationer kan klassas som ekonomiska verksamheter om de erbjuder varor och tjänster på en marknad.

Frågor om regelverk

Fråga: Ska det vara så pass innovativt att de går utanför lagens ramar, eller ska det vara tillräckligt rimligt för att gå och göra enligt reglerna.

Svar: En systemdemonstrator ska följa de regelverk som finns, eftersom den ska demonstrera en ny lösning i verkligheten. Demonstrationen kan testa framtida lösningar och visa på mervärde, men inom det nuvarande legala ramverket. Att aktivt arbeta med de legala utmaningarna och behoven är viktigt för skalbarheten och långsiktigheten i projekten.

Fråga: Systemperspektivet – om medicinska devices ingår i det system man tänker sig – hur ska man då kunna testa?

Svar: En systemdemonstrator är tänkt att testa mogna lösningar i verklig miljö, eller så nära som möjligt i det systemet man arbetar med. Om en ny produkt testas så behöver tillstånd och godkännanden av olika slag vara på plats och regelverk följas.

Frågor om bedömning

Fråga: Hur är hälso- och sjukvården representerad vid bedömning av projekten?

Svar: Ja. En bredd av bedömare finns med i bedömningen av ansökningarna, och där ingår även hälso- och sjukvården.

Fråga: Finns det en minimistorlek på företaget som kan vara med?

Svar: Nej, det finns inte några sådana krav på storlek. Bedömningen utgår från bedömningskriterierna i utlysningstexten.

Fråga: Blir vi som litet bolag diskvalificerade för att vi är ett litet bolag? Är det bättre om man har en större aktör som söker?

Svar: Det spelar ingen roll om företaget är litet eller stort, det beror på hur man lägger upp sitt projekt som helhet.

Fråga: Är det möjligt att få en bedömning av sin idé på förhand.

Svar: Vinnovas handläggare kan svara på frågor om utlysningen, men kan inte ge någon förhandsbedömning. Det är externa experter som granskar och bedömer ansökningarna utifrån bedömningskriterierna i utlysningstexten.